PIERWSZA ŁAWKA · SPRAWDZIAN Z LEKTURY · JĘZYK POLSKI · KL. 7–8

„Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – sprawdzian z lektury

Sprawdzian z utworów Jana Kochanowskiego: fraszki, pieśń „Czego chcesz od nas, Panie”, Tren VII i VIII. Kartkówki, sprawdziany A i B, zadania w formule E8 i karta lektury.

Karta	Temat	Zadania
1	**Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII – najważniejsze informacje** Jan Kochanowski · przypomnienie przed sprawdzianem	2 zad. 8 pkt
2	**Kartkówka z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa A** 10 minut · 10 pkt	6 zad. 10 pkt
3	**Kartkówka z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa B** 10 minut · 10 pkt	6 zad. 10 pkt
4	**Sprawdzian z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa A** 40–45 minut · 25 pkt	9 zad. 25 pkt
5	**Sprawdzian z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa B** 40–45 minut · 25 pkt	9 zad. 25 pkt
6	**„Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – zadania egzaminacyjne i twórcze** W formule egzaminu ósmoklasisty · na lekcję lub do domu	4 zad. 32 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 porządkuje wiedzę o poecie i jego utworach: najważniejsze informacje, gatunki, utwory i fakty z życia poety.
- Karty 2 i 3 to kartkówki (grupa A i B, około 10 minut) ze znajomości treści.
- Karty 4 i 5 to równoległe sprawdziany (grupa A i B, 40–45 minut): te same typy zadań i ta sama punktacja.
- Karta 6 zawiera zadania w formule egzaminu ósmoklasisty i zadania twórcze.
- Na końcu jest klucz odpowiedzi. Osobny plik „Powtórka” to karta lektury do nauki w domu.

Poeta i jego utwory

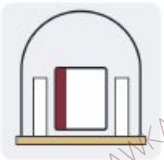
fraszka – krótki utwór

pieśń – budowa stroficzna

tren – utwór żałobny

fraszki, pieśni i treny

Materiał oryginalny. Lektura obowiązkowa według podstawy programowej 2017 w brzmieniu z 2024 r. Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII – najważniejsze informacje

KARTA 1/6

Jan Kochanowski · przypomnienie przed sprawdzianem

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 8 pkt

Przypomnij sobie

- **Autor:** Jan Kochanowski (1530–1584), najwybitniejszy poeta polskiego renesansu. Po latach nauki i pracy na dworze królewskim osiadł w Czarnolesie.
- **Fraszka:** krótki utwór, żartobliwy albo refleksyjny, zwykle zakończony puentą. Przykłady: „Na lipę”, „Na zdrowie”, „O żywocie ludzkim”.
- **Pieśń:** utwór liryczny o budowie stroficznej, o sprawach ważnych: Bóg, cnota, szczęście. „Czego chcesz od nas, Panie” to pieśń dziękczynna – hymn na cześć Boga Stwórcy.
- **Tren:** utwór żałobny, lament po czyjejś śmierci. Kochanowski napisał cykl 19 trenów po śmierci córki Urszulki, która zmarła w wieku około dwóch i pół roku. „Treny” ukazały się w 1580 r.
- **Tren VII** – ojciec patrzy na ubranka córki. **Tren VIII** – ojciec opisuje pustkę w domu. W obu mówi podmiot liryczny – ojciec w żałobie.

Zadania

1 **Ponumeruj wydarzenia we właściwej kolejności (1–7).** ___ / 3 pkt

_____ Poeta umiera w Lublinie w 1584 r.

_____ Po śmierci poety wychodzą „Pieśni” w dwóch księgach.

_____ Poeta pracuje jako sekretarz na dworze króla Zygmunta Augusta.

_____ Kochanowski studiuje w Krakowie i za granicą, m.in. w Padwie.

_____ Kochanowski osiada na stałe w rodzinnym Czarnolesie.

_____ Ukazują się „Treny” – cykl utworów żałobnych po śmierci córki.

_____ Umiera córeczka poety, Urszulka.

2 **Połącz postać lub element utworu z informacją o nim. Wpisz literę.** ___ / 5 pkt

1. Urszulka (Orszula)	a) szykowała córce stroje – dziś to „matczyne dary płone”
2. podmiot liryczny trenów	b) ojciec pogrążony w żałobie
3. lipa	c) hojny Stwórca, który zbudował i ozdobił świat
4. Bóg w pieśni	d) zmarła córka poety, adresatka trenów
5. matka Urszulki	e) mówi w pierwszej osobie i zaprasza gościa w swój cień

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

Kartkówka z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa A

KARTA 2/6

10 minut · 10 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 10 pkt

1 **Czym jest puenta?** ___ / 1 pkt

A. pierwszym wersem utworu

B. powtarzającym się refrenem

C. tytułem utworu

D. zaskakującym, wyrazistym zakończeniem utworu

2 **Po czyjej śmierci Kochanowski napisał treny?** ___ / 1 pkt

A. córki Urszulki

B. swojego ojca

C. swojego nauczyciela

D. przyjaciela z Padwy

3 **Na czyim dworze Kochanowski pracował jako sekretarz?** ___ / 1 pkt

A. króla Władysława Jagiełły

B. króla Jana III Sobieskiego

C. króla Zygmunta Augusta

D. króla Stanisława Augusta

4 **W którym roku zmarł Jan Kochanowski?** ___ / 1 pkt

A. 1830 **B.** 1584 **C.** 1918 **D.** 1655

5 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 4 pkt

1. Kochanowski studiował m.in. w Padwie.	P	F
2. Kochanowski zmarł w Czarnolesie.	P	F
3. „Treny” ukazały się w 1580 r.	P	F
4. Kochanowski pisał wyłącznie po łacinie.	P	F

6 **Wymień dwie cechy pieśni jako gatunku literackiego.** ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Kartkówka z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa B

KARTA 3/6

10 minut · 10 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 10 pkt

1 **Czym jest uosobienie?** ___ / 1 pkt

A. powtórzeniem tego samego wyrazu na początku wersów

B. naśladowaniem dźwięków za pomocą wyrazów

C. zestawieniem dwóch przeciwieństw

D. nadaniem cech ludzkich zwierzętom, roślinom lub przedmiotom

2 **Jak podmiot liryczny Trenu VIII nazywa córkę?** ___ / 1 pkt

A. Ewa **B.** Zofija **C.** Orszula **D.** Hanna

3 **Do kogo zwraca się podmiot liryczny pieśni „Czego chcesz od nas, Panie”?** ___ / 1 pkt

A. do króla **B.** do Boga **C.** do gościa **D.** do córki

4 **W którym roku ukazały się „Treny”?** ___ / 1 pkt

A. 1580 **B.** 1410 **C.** 1830 **D.** 1918

5 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 4 pkt

1. Kochanowski pisał utwory po polsku i po łacinie.	P	F
2. We fraszce „Na lipę” drzewo zaprasza gościa do odpoczynku.	P	F
3. Fraszki Kochanowskiego to utwory pisane prozą.	P	F
4. Kochanowski był poetą renesansu.	P	F

6 **Podaj dwie cechy trenu jako gatunku.** ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa A

KARTA 4/6

40–45 minut · 25 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 25 pkt

1 **Jaki środek stylistyczny występuje w wersie „Nie masz, nie masz nadzieje” z Trenu VII?** ___ / 1 pkt

A. porównanie
B. wyraz dźwiękonaśladowczy
C. pytanie retoryczne
D. powtórzenie

2 **Jaki środek stylistyczny tworzą słowa „Ślachetne zdrowie”, którymi poeta zwraca się do zdrowia?** ___ / 1 pkt

A. wyraz dźwiękonaśladowczy
B. apostrofa
C. porównanie
D. pytanie retoryczne

3 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 4 pkt

1. „Czego chcesz od nas, Panie” to pieśń dziękczynna.	**P**	**F**
2. Tren VII kończy się słowami o posagu zamkniętym w jednej skrzynce z córką.	**P**	**F**
3. W Trenie VII pojawiają się zdrobnienia.	**P**	**F**
4. Fraszka „Na zdrowie” zachęca do zdobywania władzy.	**P**	**F**

4 **Połącz środek stylistyczny z przykładem z utworów Kochanowskiego. Wpisz literę.** ___ / 4 pkt

1. epitet
2. porównanie
3. wyliczenie
4. pytanie retoryczne

a) „Po co me smutne oczy za sobą ciągniecie?”
b) „żałosne ubiory”
c) „Bo dobre mienie, / Perły, kamienie”
d) „Jako szczep napłodniejszy w hesperyskim sadzie”

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

5 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Jan Kochanowski, „Na lipę" (fraszka)

Gościu, siądź pod mym liściem, a odpoczni sobie!
Nie dojdzie cię tu słońce, przyrzekam ja tobie,
Choć się nawysszej wzbije, a proste promienie
Ściągną pod swoje drzewa rozstrzelane cienie.
Tu zawżdy chłodne wiatry z pola zawiewają,
Tu słowicy, tu szpacy wdzięcznie narzekają.
Z mego wonnego kwiatu pracowite pszczoły
Biorą miód, który potym szlachci pańskie stoły.
A ja swym cichym szeptem sprawić umiem snadnie,
Że człowiekowi łacno słodki sen przypadnie.
Jabłek wprawdzie nie rodzę, lecz mię pan tak kładzie
Jako szczep napłodniejszy w hesperyskim sadzie.

Jan Kochanowski, „Fraszki", księgi wtóre (domena publiczna, tekst według wolnelektury.pl). Objaśnienia: zawżdy – zawsze; narzekają – tu: śpiewają; szlachci – uszlachetnia, zdobi; snadnie, łacno – łatwo; szczep napłodniejszy w hesperyskim sadzie – najbardziej urodzajne drzewo w mitycznym ogrodzie Hesperyd, gdzie rosły złote jabłka

5.1 **Jaki środek stylistyczny sprawia, że lipa mówi jak człowiek?** ___ / 1 pkt

A. zdrobnienie **B.** porównanie **C.** uosobienie **D.** wyliczenie

5.2 **Wypisz z fraszki dwie korzyści, które lipa daje gościowi.** ___ / 2 pkt

6 **Wyjaśnij, czym tren różni się od fraszki. Podaj dwie różnice.** ___ / 4 pkt

7 **Wyjaśnij, jaki obraz Boga wyłania się z pieśni „Czego chcesz od nas, Panie". Odwołaj się do dwóch przykładów z tekstu.** ___ / 3 pkt

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

„Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” (Jan Kochanowski) – sprawdzian z lektury A i B, kartkówki, klucz i karta lektury, klasy 7–8

Podgląd pokazał 6 z 17 stron. Pełna wersja: 17 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII – najważniejsze informacje – 2 zadania, 8 pkt
- Karta 2: Kartkówka z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa A – 6 zadań, 10 pkt
- Karta 3: Kartkówka z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa B – 6 zadań, 10 pkt
- Karta 4: Sprawdzian z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa A – 9 zadań, 25 pkt
- Karta 5: Sprawdzian z lektury „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – grupa B – 9 zadań, 25 pkt
- Karta 6: „Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny VII i VIII” – zadania egzaminacyjne i twórcze – 4 zadania, 32 pkt Sprawdziany A i B mają te same typy zadań i tę samą punktację.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/sprawdzian-z-lektury-kochanowski-fraszki-piesn-treny